

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Національної академії сухопутних
військ імені гетьмана Петра Сагайдачного,
доктор історичних наук, професор
генерал-лейтенант

Павло ТКАЧУК

04 2024 року

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Багана Андрія Володимировича на тему «Військово-політична і громадська діяльність Романа Дашкевича»

Тема дисертації затверджена Вченою радою Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного 19.12.2023 року, протокол №9

ВИТЯГ

з протоколу №14 засідання кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного від 19.04 2024 року.

Присутні на засіданні 21 чол., у тому числі: докторів наук 4 та кандидатів наук (докторів філософії) – 13, з них за спеціальністю поданої на розгляд дисертації 3 докторів наук, 7 кандидатів наук (докторів філософії).

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача ступеня доктора філософії Багана Андрія Володимировича про результати виконання дисертаційної роботи на тему: «Військово-політична і громадська діяльність Романа Дашкевича», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю:

032 Історія та археологія.

В обговоренні дисертації брали участь:

1. Доктор історичних наук, професор Соляр Ігор Ярославович, професор 0,5 посадового окладу за сумісництвом кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення.

2. Доктор наук з державного управління, доцент Каляев Олександр Анатолійович, завідувач кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення.

3. Доктор історичних наук, професор Харук Андрій Іванович, професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення.

4. Доктор історичних наук, професор Виздрик Віталій Степанович, професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення.

5. Кандидат історичних наук, доцент Трофимович Лілія Володимирівна, професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення.

6. Кандидат історичних наук, доцент Кривизюк Леонід Петрович, доцент кафедри військової підготовки штатного розпису науково-педагогічних працівників Національної академії сухопутних військ за рахунок спеціального фонду (підготовка офіцерів запасу).

7. Кандидат історичних наук Кравець Наталія Петрівна, викладач кафедри гуманітарних наук, Інституту морально-психологічного забезпечення.

Серед виступаючих дали позитивний відгук про дисертацію 7 осіб, негативних відгуків не було.

У результаті експертизи дисертації Багана А.В. та повноти публікацій основних наукових результатів

ВИЗНАЧЕНО:

1. Подана дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за своїм змістом відповідає спеціальності 032 «Історія і археологія».

2. Наукове завдання визначено відповідно до плану наукової та науково-технічної діяльності Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного на 2021 рік, згідно напрямку наукової та науково-технічної діяльності кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, у межах виконання НДР за шифром «УНР» державний реєстраційний номер 0121U110539 (автор відпрацював розділ: «Аналіз висвітлення діяльності провідних родів зброї ЗС УНР та ЗУНР (на прикладі артилерії)»).

3. В результаті виконання дисертаційного дослідження розв'язано наукове завдання, яке полягало у комплексному аналізі військово-політичної і громадської діяльності Романа Дашкевича на тлі військово-політичних і державотворчих процесів в Україні в першій третині ХХ ст. Хронологічні рамки дослідження охоплюють першу третину ХХ ст., тобто час, на який припадає життя, громадська і військово-політична діяльність Р. Дашкевича, а

територіальні межі визначені його місцем народження, навчання, проживання та діяльності.

4. Дисертація є самостійним науковим дослідженням. Усі наукові результати, положення, висновки та рекомендації, сформульовані автором, є власним науковим доробком. Внесок здобувача в наукових працях, опублікованих у співавторстві, від загального змісту становить не менше 50 %.

5. Ступінь новизни одержаних результатів.

В результаті виконання дослідження:

Уперше:

– комплексно досліджено громадську і військово-політичну діяльність діяльність Романа Дашкевича і з'ясовано невідомі та уточнено деякі факти його життєпису;

– на основі компаративного аналізу напрацьовань вітчизняних та зарубіжних фахівців визначено стан розробки теми, окреслено основні напрями її вивчення;

– виявлено і введено до наукового обігу неопубліковані документи і матеріали українських архівів;

– простежено чинники, що впливали на становлення Р. Дашкевича як військового і громадського діяча;

– проаналізовано основні напрями його військової та громадської діяльності;

– сформоване цілісне уявлення про особистість Р. Дашкевича й окреслено його роль у житті української діаспори та розвитку української історичної науки за кордоном.

Удосконалено та доповнено:

– знання про громадсько-політичне та суспільно-організаційне життя Західної України в першій половині ХХ ст.;

– доповнено бібліографію статей військового і громадського діяча.

Подальшого розвитку набули:

– дослідження про діяльність товариств «Січ» і «Луг» в першій третині ХХ ст.;

– положення щодо важливості збереження національної пам'яті про Р. Дашкевича.

6. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що: зібрані та опрацьовані у роботі теоретичні і фактичні матеріали, а також висновки можуть бути використані під час розробки навчальних програм, лекційних курсів, навчально-методичних посібників, підручників з військової та суспільно-політичної історії України для курсантів вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України (МОУ) та студентів гуманітарних факультетів закладів вищої освіти Міністерства освіти і науки України (МОН). Матеріали дисертації можуть бути використані для написання наукових статей, узагальнюючих праць та монографій з військової історії

України початку ХХ ст. Результати дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, а саме використано при розробці програм навчальних дисциплін: «Історія України і українського війська» та «Воєнно-політична історія України».

7. Ступінь достовірності та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основними першоджерелами дисертації стали: документи і матеріали Центрального державного історичного архіву України у м. Львові (ЦДІАЛ України), Центрального державного архіву громадських об'єднань України (ЦДАГО України), Центрального державного архіву вищих органів влади та управління (ЦДАВО України); науково-публіцистичні статті Р. Дашкевича із вкрапленням мемуаристики, що вийшли окремими виданнями та в періодиці; опубліковані документи і матеріали; матеріали української та польської преси 20–30-х років ХХ ст.; спогади військовиків та громадсько-політичних діячів.

8. Визначені у дисертаційному дослідженні завдання відповідають отриманим результатам наукових досліджень і висновкам здобувача та у сукупності вирішують поставлене наукове завдання.

9. Основні наукові результати і висновки проведеного дослідження досить повно та в установлені терміни висвітлені у *тринадцяти наукових публікаціях*:

Статті, в яких опубліковані основні результати дисертації:

Розділ у колективній монографії:

1. Баган А. Військово-політична діяльність Романа Дашкевича. *Українська еліта другої половини ХІХ-початку ХХ століття. Західні землі. Вибрані проблеми*. 2023. Кол. монографія. Львів. С. 172–192. (DOI: 10.33402/elita.2023-175-196). *(розкриває Розділ 2, 3 та 4)*.

У фаховому виданні категорії «А», що індексується в міжнародній базі даних Web of Science (Emerging Sources Citation Index):

2. Bahan A., Stetsiv Ya. The role of Roman Dashkevych in the formation of the artillery of the Sich Riflemen during the Ukrainian Revolution of 1917–1921. East

European Historical Bulletin. 2022. № 25. S. 136–148. (DOI 10.24919/2519-058X.25.269524). (розкриває Розділ 1 та 3).

У наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії «Б»:

3. Баган А. Участь Романа Дашкевича у боях проти більшовицьких і денікінських військ (1918–1919 рр). *Науковий збірник Новітня доба*. 2022. Вип.10. С. 265–274. (DOI: 10.33402/nd.2022-10-265-274). (розкриває Розділ 3);

4. Soliar I., Bahan A. ROMAN DASHKEVICH IN NATIONAL MEMORIES OF UKRAINIANS (1991 – 2022). *Annali d'Italia – Scientific Journal of Italy*, 2023. №. 48, P. 13–17. (DOI: 10.5281/zenodo.10034698). (розкриває підрозділ 3 Розділу 4).

Наукові публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Стеців Я., Баган А. Особливості підготовки командних кадрів для артилерії Галицької Армії в період 1918–1919 рр. *Матеріали всеукраїнської студентської науково–практичної конференції: «Студентська молодь у науці» (Хмельницький, 11 травня 2021 р.)*. Хмельницький, 2021. С. 208–211. (розкриває Розділ 3).

6. Stetsiv Ya., Bahan A. Peculiarities of artillery units' development of the central council troops in the period of the Ukrainian revolution through 1917-1921. *A pris une participation a la Conference Scientifique et Pratique Internationale «Debats scientifiques et orientations prospectives du developpement scientifique» (Париж, 1 жовтня 2021 р.)*. Париж, 2021. С. 68–70. (розкриває Розділ 3).

7. Баган А., Стеців Я. Модернізація 107–мм далекобійної гармати корпусу Січових Стрільців. *Матеріали Другої всеукраїнської науково–практичної конференції «Зброя: історія розвитку озброєння та військової техніки» (Львів, 8 жовтня 2021 р.)*. Львів, 2021. С. 82–83. (розкриває Розділ 3).

8. Баган А. Участь Романа Дашкевича в Українській Військовій Організації. *Матеріали наукової конференції до 130–річчя від дня народження Євгена Коновальця (Львів, 13 жовтня 2021 р.)*. Львів, 2021. С. 22–23. (розкриває підрозділ 1 Розділу 4).

9. Стеців Я., Баган А. Особливості формування артилерійських частин військ Центральної Ради в період Української революції 1917–1921 рр. *II International Scientific and Theoretical Conference «Advanced discoveries of modern science: experience, approaches and innovations»* (Амстердам, 29 жовтня 2021 р.). Амстердам, 2021. С. 91–93. (розкриває Розділ 3).

10. Баган А. Участь Романа Дашкевича в Українській революції 1917–1921 рр. *Матеріали Третьої Міжнародної науково-практичної конференції «Українське військо: сучасність та історична ретроспектива»* (Київ, 23 листопада 2022). Київ, 2023. С. 188–189. (розкриває Розділ 1).

Додатково відображають наукові результати дисертації:

11. Соляр І., Баган А., Трембецький А. Західна Білорусь в українському суспільно-політичному дискурсі 1920–30-х рр. *Білорусько-українське пограниччя: етнополітичні, мовні та релігійні критерії самоідентифікації населення*. Кол. монографія. Львів, 2021. С. 152–165. (розкриває Розділ 1 та 4).

12. Соляр І., Райківський І., Баган А. «Східний вектор» національно-державницьких партій Західної України в 1923–1939 рр. *Росія–Україна: зради, союзи, війни* / відп. ред. М. Литвин. Кол. монографія. Львів: «Астон», 2022. С. 325 – 363. (розкриває Розділ 1 та 4).

13. Баган А.В., Розвиток та формування сучасних зразків озброєння із застосуванням бойових модулів. *III Міжнародна наукова конференція «ЗБРОЯРНЯ»*, 28 лютого 2023 року / Львів : НАСВ, 2023. С. 46–47. (розкриває Розділ 3).

10. Недоліки дисертації:

– розділ 1. – Аналізуючи стан дослідження проблеми, дисертанту вартувало би детальніше познайомити ширше читача з найголовнішими працями, що висвітлювали діяльність Романа Дашкевича. Вони згадані у підрозділі 1.1 лише дуже побіжно. Варто ці фрагменти розширити.

– розділ 1. – Ад'юнкту варто було б у підрозділі 1.1 розповісти децю ширше про внесок окремих науковців у дослідження даної теми, зрештою варто би ширше висвітлити внесок представників польської історіографії.

– розділ 2. – Напевне не було б лишнім децю більше приділити увагу в другому розділі всій родині Дашкевичів.

– розділ 4. – Доцільно було би ширше в дисертації розкрити міжпартійну боротьбу за впливи на «Луги», зокрема впливи ОУН.

– розділ 4. – Доцільно було би децю ширше схарактеризувати взаємини Р. Дашкевича з представниками українських політичних партій та організацій у 1920-30-х роках.

Проте зазначені недоліки не вплинули критично на розв'язання здобувачем наукового завдання і мають рекомендаційний характер.

11. Гриф дисертації «нетаємно» надано вірно. Інформація з обмеженим доступом, що містить державну таємницю, у роботі не міститься.

УХВАЛИЛИ:

1. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Багана А.В. відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 та оформлена у відповідності до вимог наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), а її обсяг відповідає вимогам освітньо-наукової програми за спеціальністю 032 – Історія та археологія. Повнота та виклад основних наукових положень дисертації у наукових публікаціях здобувача, відповідає вимогам чинного законодавства.

2. Рекомендувати дисертацію Багана А.В. до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

3. Рекомендувати вченій раді Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного утворити разову спеціалізовану вчену раду для розгляду дисертації Багана А.В. у наступному складі:

Голова: доктор історичних наук, професор ХАРУК Андрій Іванович, професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Рецензент: доктор історичних наук, професор ВИЗДРИК Віталій Степанович, професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Офіційний опонент: доктор історичних наук, професор ДАВИДЮК Руслана Петрівна, професор кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету.

Офіційний опонент: доктор історичних наук, професор ГОЛУБКО Віктор Євстахійович, завідувач кафедри історичного краєзнавства історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

Офіційний опонент: кандидат історичних наук, доцент ХОМА Іван Ярославович, завідувач кафедри історії, музеєзнавства та культурної спадщини Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка».

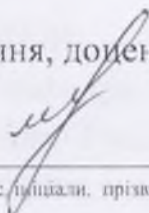
Результати голосування присутніх на засіданні за затвердження висновку: за 21, проти – немає, утрималися – немає.

В тому числі фахівців, які мають науковий ступінь зі спеціальності: за 10, проти – немає, утрималися – немає.

Керівник структурного підрозділу

Завідувач кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Доктор наук з державного управління, доцент
працівник ЗС України

А. КАЛЯЄВ

(повне найменування, науковий ступінь, вчене звання, підпис, ініціали, прізвище)

Секретар структурного підрозділу
Кандидат історичних наук

Н. КРАВЕЦЬ

(повне найменування, науковий ступінь, вчене звання, підпис, ініціали, прізвище)

«22» 04 2024 року